

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

12.11.2025 Dnro: EURA 2021/211826/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Savonlinna 2026: Kulttuurin unelmavuosi - osallisuuden ja hyvinvoinnin kaupunki

Hakijan virallinen nimi

Savonlinnan kaupunki

Hakemusnumero

211826

Saapumispäivämäärä

29.09.2025

Alkamispäivämäärä

01.03.2026

Päätymispäivämäärä

31.12.2027

Viranomaisen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon ESR+ hankehaku (2/2025)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-110

Käsittelijä

Pia Marjaana Pirskanen

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Savonlinnan työttömyysaste on Etelä-Savon kunnista korkein (11,9 % elokuussa 2025), ja erityisesti osatyökykyiset sekä mielenterveyskuntoutujat ovat jääneet ilman heille suunnattuja palveluita julkisin varoin rahoitettujen toimintojen vähetessä. Nykymaailmassa myös syrjäytyminen on suuri uhka. Syrjäytymisuhan alla olevat ja syrjäytyneet 15–65-vuotiaat savonlinnalaiset tarvitsevat uusia mahdollisuuksia osallisuuteen, elämänhallintaan ja työelämävalmiuksien kehittämiseen. Työpajatoimintaa ei tällä hetkellä ole, eikä

työttömyyden ja syrjäytymisen ongelmia ole aiemmin pyritty ratkaisemaan luovin tai kulttuurilähtöisin menetelmin.

Hankkeen tavoitteena on vastata näihin tarpeisiin kehittämällä uusia toimintamalleja, joissa yhdistyvät kulttuuri- ja työllisyyspalveluiden osaaminen sekä luovat menetelmät. Hanke auttaa osallistujia oppimaan yksilön oman elämänhallinnan taitoja sekä toimijoita tuottamaan oikeanlaisia palveluja kohderyhmille. Se tarjoaa uudenlaisia osallistumisen mahdollisuuksia 15–65-vuotiaille syrjäytymisuhan alla oleville ja syrjäytyneille kaupunkilaisille. Tavoitteena on vahvistaa osallisuutta, elämänhallintaa sekä opiskelu- tai työelämävalmiuksia luovien alojen keinoin. Hanke tuottaa kulttuurihyvinvoinnin kautta ymmärrystä oman tekemisen merkityksestä ja verkottumisesta niin osallistujille, toimijoille kuin rahoittajillekin.

Hanke toteutetaan osana Savonlinnassa tapahtuvaa Kulttuurin unelmavuotta 2026, joka tarjoaa kulttuurisen kehityksen taiteen ja osallisuuden yhdistämiselle. Savonlinnassa Kulttuurin unelmavuoden tavoitteena on heikommassa työmarkkina-asemassa olevien kaupunkilaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen, kulttuurin vahvistaminen ja työllistymisongelmista kärsivän kulttuuri-, taide- ja tapahtuma-alan ammattilaisten työmarkkinoille kiinnittymisen tukeminen. Unelmavuosi tuo näkyvyyttä hankkeen osallistujien tuotoksille ja vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Hanke rikastuttaa kulttuuriympäristöä tuomalla esiin monimuotoisia tarinoita ja kokemuksia, lisäämällä yhteisöllisyyttä ja vahvistamalla kulttuurin saavutettavuutta. Samalla lisätään väestöryhmien välistä vuorovaikutusta. Hanke tukee osaltaan paikallisen elinkeinorakenteen kestävästä kehittämisestä ja aineettomien palveluiden syntyä luovien alojen pohjalta.

Hankkeessa osallistetaan kohderyhmää toimimaan yhteistyössä kaupungin taide- ja kulttuuriorganisaatioiden, luovien alojen yhdistysten ja ammattilaisten kanssa. Toiminta perustuu ryhmälähtöisiin menetelmiin, joissa yksilön elämänhallinnan merkitys, omien vahvuuksien löytäminen ja oman merkityksen tiedostaminen nostetaan keskiöön. Luovan toiminnan rinnalla sosiaalinen vahvistaminen asetetaan tasavertaiseksi tavoitteeksi taiteellisen tuotannon kanssa. Ylimaakunnallista yhteistyötä tehdään muiden Kulttuurin unelmavuosi -kaupunkien kanssa hyvien käytänteiden jakamiseksi.

Hankkeen käytännön toteutusta tehdään viidessä alaprojektissa, joiden vetovastuussa ovat hankkeeseen palkattavat yhteisötaiteilijat. Alaprojektit ovat:

1. Visuaaliset taiteet
2. Historiallinen työtoiminta ja näyttelytoiminta
3. Valo- ja äänitekniikka sekä skenografia käsityöpajoihin
4. Esittävät taiteet sisältäen musiikin ja tarinat sekä sirkuksen työpajoihin
5. Suur tapahtumien tapahtumatuotannon työpajoihin

Työpajat tarjoavat osallistujille mahdollisuuden oppia uusia taitoja, harjoitella työntekoa luovilla aloilla ja saada ohjausta kohti koulutusta tai työelämää. Ryhmälähtöisellä ajattelulla pyritään vahvistamaan kuulumisen tunnetta osaksi toimivaa ammattilaisten ja vertaisten ryhmää, jolla on selkeät taiteen tekemisen tavoitteet ja päämäärät.

Osallistujat ohjautuvat hankkeeseen yhteistyössä oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, sosiaalipalveluiden ja myös kolmannen sektorin toimijoiden kautta. Projektikoordinaattori tekee tiivistä yhteistyötä niiden kanssa, jotta jokainen osallistuja ohjataan hänelle sopivien alaprojektin ja oppimismenetelmien pariin. Jokainen osallistuja dokumentoi oppimisprosessinsa portfolioilla tai muulla itselleen sopivalla menetelmällä. HOPS-palautteiden avulla ohjataan yksilöllisiä jatkopolkuja hankkeen jälkeen. Tuloksia arvioidaan määrällisesti muun muassa työpajojen, näyttelyiden, produktioiden, osallistujien ja yleisöjen määrällä sekä yhteistyöorganisaatioiden lukumäärällä. Laadullinen arviointi perustuu osallistujien kokemuksiin, palautteisiin ja itsearviointeihin.

Hankkeen pitkän aikavälin vaikutuksena osallistujien kyky hahmottaa omaa osaamistaan ja tulevaisuuttaan vahvistuu. Heidän elämäntaiteensa aktivoituu ja siten omat elämäntaidot vahvistuvat koulutukseen tai työelämään kiinnittymistä varten.

"Savonlinna 2026: Kulttuurin unelmavuosi - osallisuuden ja hyvinvoinnin kaupunki" -hanke luo toimialat ylittäviä yhteistyömalleja. Hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja menetelmät dokumentoidaan ja kootaan oppaaksi, joka jaetaan muiden organisaatioiden käyttöön. Näin toiminta voi jatkua ja juurtua osaksi paikallista palvelurakennetta.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeessa osallistetaan syrjäytymisuhan alaisia ja syrjäytyneitä kaupunkilaisia ikäryhmässä 15–65-vuotiaat toimimaan yhteistyössä kaupungin taide- ja kulttuuriorganisaatioiden, luovien alojen yhdistysten, toimijoiden sekä luovien alojen ammattilaisten tuottamien palvelujen kanssa. Toiminta perustuu ryhmälähtöisiin menetelmiin, joissa korostuu yksilön elämänhallinnan merkitys, omien vahvuuksien löytäminen ja oman merkityksen tiedostaminen työn tekemisen ja työllistymisen pohjaksi. Luovan toiminnan rinnalla sosiaalinen vahvistaminen nostetaan tasavertaiseksi tavoitteeksi taiteellisen tuotoksen, kuten produktioiden tai näyttelyiden, kanssa.

Osallistujat ohjautuvat hankkeeseen yhteistyössä oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, sosiaalipalveluiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kautta. Hankekoordinaattori tekee tiivistä yhteistyötä niiden kanssa. Oppilaitokset tunnistavat opiskelijoita, jotka hyötyvät luovasta ja osallistavasta toiminnasta esimerkiksi opintojen keskeyttämisen vuoksi. Työllisyyspalvelut ohjaavat mukaan pitkäaikaistyöttömiä, vaikeasti työllistyviä sekä mielenterveyskuntoutujia. Hankkeen aikana osallistujien yksilöllisiä tarpeita kartoitetaan, ja heidän jatko-ohjauksensa suunnitellaan yhteistyössä ohjaavien tahojen kanssa. Tavoitteena on, että jokaiselle osallistujalle muodostuu selkeä jatkopolku kohti koulutusta, työelämää tai muita tukipalveluita.

Hankkeen käytännön toteutusta tehdään viidessä alaprojektissa, joiden vetovastuussa ovat hankkeeseen palkattavat yhteisötaiteilijat. Työpajat ja taidetoiminta tarjoavat kohderyhmälle mahdollisuuden oppia uusia taitoja, harjoitella työntekoa luovilla aloilla ja saada ohjausta työelämään tai opintoihin suuntautumisessa. Ryhmälähtöisellä ajattelulla pyritään vahvistamaan sosiaalista osallisuutta ja kuulumista osaksi toimivaa ammattilaisten ja vertaisten ryhmää, jolla on selkeät taiteen tekemisen tavoitteet ja päämäärät. Alaprojektit muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä, vahvistaa osallisuutta ja tukea osallistujien siirtymistä kohti koulutusta ja työelämää. Alaprojektit toteutetaan osallistavina työpajoina, joissa yhdistyvät taiteellinen tekeminen, sosiaalinen vahvistaminen ja työelämävalmiuksien kehittäminen.

Alaprojektit ovat:

1. Visuaaliset taiteet

Visuaalisen taiteen näyttelytoiminta työpajoihin tukee uskallusta oman ajattelun esiintuomiseen. Omia ideoita voidaan testata ryhmässä konkreettisesti. Jo se, että oma tuotos on muiden nähtävänä ja arvioitavana on usein suuri saavutus. Työn tekemisen edetessä kehittyä myös vaativuus ja oma arviointikyky paranee. Visuaalisen taiteen tekemisessä kehittyä myös käden ja silmän yhteistyö sekä looginen ja matemaattinen ajattelu suhteessa pintoihin, käytettäviin työvälineisiin sekä materiaaleihin. Oman teoksen tekeminen, yhteisteos sekä näyttely yleisölle tukevat tietä hallita omaa elämää.

2. Historiallinen työtoiminta ja näyttelytoiminta

Historiallisten näyttelyjen tekeminen opettaa näyttelyjen valmistamisen moninaisuuden sekä tiedon kaikista työvaiheista, esillepanosta esineiden ja materiaalien käsittelyyn ja mahdolliseen työstämiseen. Samalla oppija käsittää myös yleisölle rakennettavan työn merkityksen näyttelyjen rakentamisessa. Näyttelyjen tekemisessä tulevat tutuiksi niin materiaalit kuin työtavat. Tämän lisäksi opitaan luovaa ajattelua, hahmottamiskykyä sekä käsitteen "tila" ymmärrystä moniulotteisesti. Paikallishistorian työstäminen vahvistaa myös yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä ja lisää siten myös osallisuuden tunnetta.

3. Valo- ja äänitekniikka sekä skenografia käsityöpajoihin

Opettaa välineen merkitystä niin itsenäisenä taide-elämyksen tuottajana kuin tilan, tunnelman ja jostain toisesta subjektista kerrottavan narratiivin suhteesta todellisuuteen. Tämä auttaa oppijaa hahmottamaan omia rajojaan sosiaalisessa mediassa sekä sisällöntuottajana että median lukijana. Skenografiassa voidaan toteuttaa suuriakin rakenteellisia elementtejä palvelemaan jonkin toisen yrityksen, yhteisön tai esityksen kokonaisuutta. Skenografia käsitteenä on laajempi kuin lavastus, sen sisältäessä tässä alaprojektissa myös puvustuksen, tarpeiston ja maskeerauksen elementit.

4. Esittävät taiteet sisältäen musiikin ja tarinat sekä sirkuksen työpajoihin

Alaprojekti opettaa oman mielen ja kehon kautta suhtautumaan luovaan työhön omin tarinoin ja kertomuksin sekä luovan kirjoittamisen eri muodoin. Oman musiikin tekeminen, oman instrumentin hallinta niin yksin kuin ryhmässä ovat tämän työpajan perusta. Oppija oppii omien ajatusten esilletuomiseen, fyysistämiseen niin sanoin kuin äänin, ilmein ja tekstein sekä näiden yhdistämiseen esittäväksi kokonaisuudeksi.

5. Suur tapahtumien tapahtumatuotanto työpajoihin

Kulttuurin unelmavuosi synnyttää tapahtumia, joissa tarvitaan toteuttamisen osaamista ja projektinhallintaa. Tämä auttaa oppijaa hahmottamaan asioiden aikataulutuksen, tuotannollisen rytmittämisen sekä tapahtuma-

aikana tehdyn työn ja siihen valmistautumisen. Oppija ymmärtää ennakkotyön merkityksen yhdessä osana ryhmää sekä huomaa oman panoksensa merkityksen osana suurta kokonaisuutta. Tapahtumatuotannossa lopputuloksen syntyminen on jokaisen pienimmänkin yksityiskohdan onnistumisessa.

Hankkeeseen palkattava kokoaikainen hankekoordinaattori koordinoi yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä tekee henkilökohtaiset oppimissuunnitelmat yhteistyössä hankkeen osallistujien kanssa. Hankekoordinaattori varmistaa taidekasvattajien/yhteisötaiteilijoiden kanssa, että eri alaprojektien toiminta tukee oikealla tavalla hankkeen tavoitteisiin pyrkimistä.

Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia tiloja ja toimijoita. Hyvänä esimerkkinä on Nälkälinnanmäen entinen kirjastorakennus, joka toimii parhaillaan kulttuuriyhdistyksen ylläpitämänä. Se palvelee hanketta konkreettisena toiminta-alustana eri alaprojekteissa. Myös Riihisaari – Savonlinnan museo voi tarjota hankkeessa konkreettisen oppimisympäristön todellisine toimeksiantoineen. Savonlinnan Hankekehityksen yhteistyön kautta toimenpiteisiin saadaan esimerkkejä toimivista toimintamalleista eri puolilta Eurooppaa.

Yhteistyötä tehdään eri toimialojen välillä. Hankkeessa kehitettävät toimintamallit ja metodit kootaan oppaaksi, jonka avulla ne voidaan helpommin jalkauttaa osaksi organisaatioiden pysyvää toimintaa. Hankkeessa tehdään ylimaakunnallista yhteistyötä aiempien Kulttuurin unelmavuosi -kaupunkien kautta vaihtamalla niiden kanssa kokemuksia kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toiminnan hyödyntämisestä osallisuuden ja työelämätaitojen lisäämisessä.

Lisätietoja hakemuksesta

OSALLISTUJAT JA INDIKAATTORIT

Hankkeeseen osallistuu 100 henkilöosallistujaa, joista 50 on työttömiä, 10 työmarkkinoiden ulkopuolella olevia ja 40 yleissivistävässä/ammattillisessa koulutuksessa olevia.

Lyhyen aikavälin tavoitteet: 45 osallistujaa ryhtyy työnhakuun, 30 sijoittuu koulutukseen, 3 saa ammattipätevyyden ja 20 siirtyy työelämään.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Savonlinna

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytty yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	173 980	0	173 980
Flat rate 40 % kehittäminen	69 592	0	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	243 572	0	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytty yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	194 858	0	0
2 Omarahoitus: Kuntarahoitus	48 714	0	0
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	243 572	0	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeessa kehitetään uusia toimintamalleja syrjäytymisen ehkäisemiseksi yhdistämällä kulttuuri- ja työllistämispalveluiden osaamista ja luovia menetelmiä. Hankkeessa osallistetaan heikossa työmarkkina-asemassa olevia työikäisiä työpajatoimintaan ja taideprojekteihin, joiden kautta kohderyhmällä on mahdollista oppia uusia taitoja ja harjoitella työntekoa luovilla aloilla sekä saada ohjausta työelämään ja opintoihin suuntautumiseen. Osallistumisen kautta pyritään ehkäisemään kohderyhmän syrjäytymistä, vahvistamaan osallisuutta ja tukemaan osallistujien siirtymistä kohti koulutusta ja työelämää.

Hanketta ei esitetä rahoitettavaksi, sillä se ei täytä seuraavia yleisiä valintaperusteita:

5. Hankkeelle on hakemuksessa esitetty tarkoituksenmukaiset resurssit. Tuen hakijalla on tarvittava osaaminen hankesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hankkeelle on esitetty kokoaikaisen hankekoordinaattorin palkkakustannusten lisäksi viiden osa-aikaisen (a 20%) yhteisötaiteilijan palkkakustannukset, jotka kattavat lähes puolet koko hankkeen palkkakustannuksista. Hankkeeseen palkattavat yhteisötaiteilijat vastaavat hankkeessa toteutettavien alaprojektien suunnittelusta ja toteutuksesta. Yhteisötaiteilijoiden palkkakustannukset ovat rinnastettavissa ostopalvelutyypisiin ulkoistettuihin työpalveluiden hankintoihin, joita ei tukikelpoisuuden näkökulmasta voi sisällyttää hankehenkilöstön palkkakustannuksiin (Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta 866/2021; muistio).

3. Hankkeella on konkreettinen hankesuunnitelma, joka pohjautuu tunnistettuun tarpeeseen ja joka edistää Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman erityistavoitteen tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Hankkeen eteneminen on seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman perusteella.

Hankkeen eteneminen ei ole riittävästi seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman pohjalta, sillä työpajoina toteutettavien alaprojektien osalta ei ole kuvattu tarkempia osallistujamääriä, työpajojen organisointia ja kestoja. Hankkeen indikaattoritiedot eivät vastaa kokonaisuudessaan kohderyhmämäärittelyä, sillä hankkeen osallistujista vain 60% on työttömiä ja osatyökykyisiä ja loput opiskelijoita. Työpajojen toteutus jää kertaluontoiseksi liittyen Kulttuurin unelmavuoteen 2026.

Hankkeen osalta ei ole kuvattu osallistujien kouluttautumista ja työllistymistä edistäviä konkreettisia toimenpiteitä ja tuloksia. Hankkeessa ei suoraan varmisteta osallistujien jatkopolkuja, vaan hankkeen päättyessä osallistujia ohjataan takaisin oppilaitoksiin, työllisyyspalveluihin tai muihin tukipalveluihin jatkotoimenpiteitä varten. Näin ollen hankkeelle esitetyt indikaattoritavoitteet työhakuun ryhtymisen, koulutukseen tai työelämään siirtymisen osalta eivät synny suoranaisesti hankkeen tuloksena. Täten hanke ei

edistä erityistavoitteen 4.3. tuloksellista toteutusta ja eikä hankkeen toimenpiteistä ole osoitettavissa riittävää vaikuttavuutta kohderyhmälle.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 6.10.2025

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 17.11.2025

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 9.12.2025

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei